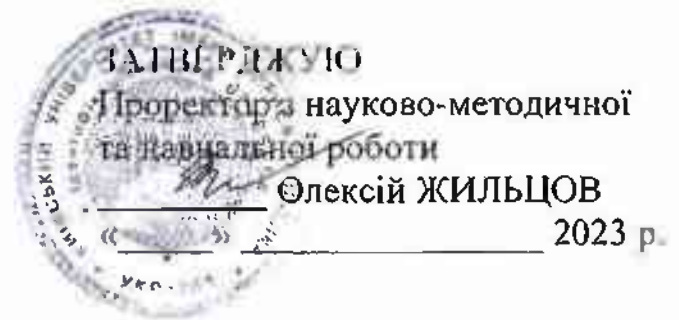

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія економіко-математичних дисциплін і менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОДАТКОВА СИСТЕМА

для студентів

спеціальності

072 Фінанси, банківська справа
та страхування

освітньо-професійної програми

Фінанси і кредит

освітньо-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

Київ-2023

Розробник: Казакова Вікторія Іванівна, викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат економічних наук

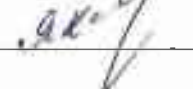
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту

Протокол від « 31 » серпня 2022 р. № 1

Голова циклової комісії Вікторія КАЗАКОВА

Робочу програму перевірено
«   » _____ 20__ р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 2023/2024 н.р. (Казакова), « 30 » 08 2023 р., протокол № 1

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	2 / 3	
Семестр	4	5
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	
Обсяг кредитів	1,5	2,5
Обсяг годин, в тому числі:	45	75
Аудиторні	22	36
Модульний контроль	2	4
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	21	5
Підготовка до екзамену		30
Форма семестрового контролю		екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Податкова система» є формування у студентів компетентностей щодо побудови податкової системи України в рамках податкової політики держави.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Податкова система» є: засвоєння теоретичних та організаційних засад податкової системи та податкової політики, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами, альтернативних систем оподаткування.

Предмет: організація справляння податків і обов'язкових платежів в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі **компетентності:**

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
Загальні компетентності		
ЗК-5	Здатність приймати обґрунтовані рішення	9 - 18
ЗК-7	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	1 - 18
Фахові компетентності		
ФК-1	Базові знання наукових понять і методів, необхідних для розуміння принципів функціонування фінансової системи	1 - 18
ФК-4	Володіння методологічною базою спостереження, ідентифікації, класифікації, аналізу, синтезу в професійній діяльності	9 - 18
ФК-10	Вміння застосовувати знання з організації та функціонування податкової системи України у професійній діяльності для розрахунків і сплати податків, зборів і обов'язкових платежів юридичних та фізичних осіб	1 - 18
ФК-11	Вміння використовувати законодавчі та нормативні документи з питань оподаткування, кредитування, страхування	2 - 18
ФК-15	Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення	9 - 18
Предметні компетентності		
	готовність використовувати понятійно-категоріальний апарат дисципліни	1 - 18
	здатність самостійно проаналізувати стан та динаміку розвитку податкової системи України	2 - 4
	демонструвати вміння розраховувати податок на додану вартість та робити власні обґрунтовані висновки	9
	вміння розраховувати акцизний збір на різні види підакцизних товарів	10
	здатність самостійно розрахувати мито	11
	вміння розраховувати податок на прибуток підприємств	12
	вміння розраховувати податок з доходів фізичних осіб	13
	здатність самостійно вивчати зміни до законодавства з питань оподаткування	1 - 18
	готовність оцінювати стан, проблеми та перспективи розвитку податкової системи України	2 - 4

3. Результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення дисципліни студент:

- застосовує професійно-профільовані знання у фінансовій сфері відповідно до видів роботи (ПРН-1);
- використовує професійно-профільовані знання та навички при нарахуванні та сплаті податків, визначенні специфіки оподаткування окремих видів діяльності (ПРН-11);
- здатний ефективно та самостійно діяти у нестандартних ситуаціях, використовуючи набуті фахові знання (ПРН-18);
- застосовує компетентності, набуті при вивченні спеціалізованих фахових дисциплін, в процесі розв'язання практичних задач (ПРН-19);
- аналізує стан та динаміку розвитку податкової системи України;
- розраховує податок на додану вартість та робити власні обґрунтовані висновки;
- вміє розраховувати акцизний збір на різні види підакцизних товарів, мито;
- вміє розраховувати податок на прибуток підприємств і на доходи фізичних осіб;
- здатний самостійно вивчати зміни до законодавства з питань оподаткування;
- оцінює стан, проблем та перспективи розвитку податкової системи України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні аспекти функціонування податкової системи							
Тема 1. Сутність і види податків	5	2	1				11
Тема 2. Податкова система України	6	2	1				
Тема 3. Податкова політика	6	2	1				
Тема 4. Податковий механізм	6	2	1				
Тема 5. Теоретичні основи визначення податкового навантаження	5	2	1				10
Тема 6. Облік платників і надходжень податків до бюджету	5	2	1				
Тема 7. Загальнодержавні податки	5	2					
Тема 8. Місцеві податки і збори	5	2					
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 1	45	16	6	0	0	0	21
Змістовий модуль 2. Податкові платежі							
Тема 9. Податок на додану вартість	6	4	1				3
Тема 10. Акцизний податок	4	2	1				
Тема 11. Мито	3	2					
Тема 12. Податок на прибуток підприємств	5	4	1				
Тема 13. Податок з доходів фізичних осіб	5	4	1				
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 2	25	16	4	0	0	0	3
Змістовий модуль 3. Спрощена система оподаткування, податкові збори і неподаткові платежі							
Тема 14. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	4	2	2				2
Тема 15. Плата за ресурси та послуги	4	2	1				
Тема 16. Інші податки та податкові збори	4	2	1				
Тема 17. Ухиляння від податків та перекладання податків	3	2	1				
Тема 18. Неподаткові платежі до бюджету	3	2	1				
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 3	20	10	6	0	0	0	2
Підготовка до екзамену	30						
Разом	120*	42	16	0	0	0	26

* з урахуванням модульних контрольних робіт (6 год.) і підготовки до екзамену (30 год).

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні аспекти функціонування податкової системи

Тема 1. Сутність і види податків

Сутність податків. Історичні аспекти виникнення й розвитку податків. Поняття податку і збору (обов'язкового платежу). Функції податків: фіскальна, регулююча. Елементи податку: основні, додаткові, факультативні. Податкова ставка. Класифікація податкових ставок.

Введення та скасування податків і зборів. Права органів місцевого самоврядування щодо встановлення порядку сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), ставок оподаткування та податкових пільг. Податкове зобов'язання.

Розподіл податків за економічним змістом на прямі і непрямі. Види податків за економічною ознакою об'єкта оподаткування: податки на доходи, капітал, споживання. Переваги і недоліки податків, проблеми їх справляння.

Ключові слова: податки, збори, податкова ставка, податкова пільга, податковий кредит, податкове зобов'язання..

Література: [1 - 3; 7].

Тема 2. Податкова система України

Поняття податкової системи і вимоги до неї. Податкова система як засіб реалізації податкової політики держави. Наукові основи побудови податкової системи. Податки в системі державних доходів.

Принципи побудови та організації системи оподаткування. Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту. Критерії оптимального оподаткування.

Ключові слова: податкова система, організація системи оподаткування, оптимізація оподаткування.

Література: [1 - 3; 7].

Тема 3. Податкова політика

Поняття і напрями податкової політики. Фактори, що визначають напрями податкової політики.

Основні принципи податкової політики. Ефективність та дієвість податкових інструментів, їх вплив на соціально-економічний розвиток держави.

Сучасний стан і перспективи розвитку податкової політики держави.

Ключові слова: податкова політика, принципи податкової політики, напрями податкової політики.

Література: [1 - 3; 7; 9].

Тема 4. Податковий механізм

Суть і значення податкового механізму. Об'єктивний характер і особливості податкового механізму. Елементи податкового механізму.

Податковий механізм як важіль державного регулювання. Механізм

справляння податків його платниками.

Основні напрями вдосконалення механізму податкового регулювання. Сучасні тенденції у зміні механізмів податкового регулювання.

Ключові слова: податковий механізм, елементи податкового механізму, податкове регулювання.

Література: [1 - 3; 7; 9].

Тема 5. Теоретичні основи визначення податкового навантаження

Поняття і сутність податкового навантаження. Податкове навантаження на мікро- та макрорівнях. Мінімальне податкове навантаження.

Основні підходи до визначення податкового навантаження. Оптимальний розподіл податкового навантаження. Методи оцінки податкового навантаження.

Головні інструменти, що забезпечить зменшення рівня податкового навантаження на суб'єктів господарювання.

Способи оптимізації податкового навантаження.

Ключові слова: податкове навантаження, розрахунок податкового навантаження, оцінка податкового навантаження

Література: [1 - 3; 7].

Тема 6. Облік платників і надходжень податків до бюджету

Облік платників як один з головних елементів податкової роботи. Особливості обліку юридичних осіб. Порядок реєстрації юридичних осіб. Реєстр юридичних осіб. Державна реєстрація фізичних осіб - платників податків. Присвоєння ідентифікаційних номерів фізичним особам - платникам податків. Особливості взяття на облік фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності. Особливості взяття на облік фізичних осіб, які не є суб'єктами підприємницької діяльності та отримують доходи не за місцем основної роботи.

Облік податків і неподаткових платежів. Особові рахунки - порядок їх відкриття і ведення. Документи, що використовуються для записів в особових рахунках.

Процедури взяття на податковий облік та зняття з нього. Особливості обліку та розподілу податкових платежів. Порядок погашення зобов'язань платника перед бюджетом та цільовими фондами.

Ключові слова: облік платників податків, державна реєстрація платників податків, облік податків, особовий рахунок.

Література: [1 - 3; 7].

Тема 7. Загальнодержавні податки

Загальна характеристика загальнодержавних податків. Законодавчо-нормативне забезпечення нарахування і стягнення загальнодержавних податків в Україні.

Діючі загальнодержавні податки: податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, акцизний податок, екологічний податок, рентна плата, мито.

Ключові слова: загальнодержавний податок, нарахування і стягнення

загальнодержавних податків .

Література: [1 - 4; 7; 8].

Тема 8. Місцеві податки і збори

Загальна характеристика місцевих податків і зборів. Законодавчо-нормативне забезпечення стягнення місцевих податків і зборів в Україні.

Місцеві податки: податок на майно, єдиний податок.

Місцеві збори: збір за місця для паркування транспортних засобів, туристичний збір.

Ключові слова: місцевий податок, місцевий збір, нарахування і стягнення місцевих податків і зборів.

Література: [1 - 4; 7; 8].

Змістовий модуль 2. Податкові платежі

Тема 9. Податок на додану вартість

Сутність податку на додану вартість, його зародження і розвиток. Передумови введення податку на додану вартість в Україні. Поняття доданої вартості, методи її обчислення.

Платники і ставки податку на додану вартість. Об'єкт оподаткування. Поняття і порядок визначення бази оподаткування для операцій різних видів.

Пільги з податку на додану вартість. Види пільг по податку на додану вартість: нульова ставка, звільнення від оподаткування, виключення з об'єкта оподаткування. Особливості врахування податкового кредиту при визначенні ПДВ до бюджету, коригування податкових зобов'язань та податкового кредиту з ПДВ.

Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню з бюджету. Податкова накладна як основний звітний податковий документ. Порядок відшкодування податку на додану вартість з бюджету для операцій, що оподатковуються за нульовою ставкою, і для інших видів операцій.

Строки сплати ПДВ. Умови та порядок використання податкових векселів у розрахунках з ПДВ. Спеціальний режим оподаткування.

Ключові слова: податок на додану вартість, податковий кредит, податкове зобов'язання, податкове відшкодування, ставка податку.

Література: [1 - 8; 10].

Тема 10. Акцизний податок

Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Історія його введення в Україні. Акцизний податок в системі інших непрямих податків, його недоліки та переваги.

Платники акцизного податку. Об'єкт оподаткування для вітчизняних та імпортованих товарів. Перелік підакцизних товарів. Види ставок по акцизному податку: тверді (фіксовані) та процентні (пропорційні). Акцизні склади та контроль обігу спирту. Порядок визначення сум акцизного податку для вітчизняних та імпортованих товарів, щодо яких застосовуються тверді ставки.

Особливості у механізмі оподаткування алкогольних та тютюнових виробів. Акцизні марки: порядок їх отримання вітчизняними виробниками та імпортерами і використання. Строки сплати акцизного податку для імпортерів алкогольних та тютюнових виробів. Особливості митного оформлення для імпортерів алкогольних та тютюнових виробів.

Пільги з акцизного податку. Строки сплати та подання розрахунків до податкових органів.

Ключові слова: акцизний податок, підакцизний товар, акцизна марка, ставка акцизного податку.

Література: [1 - 8; 10].

Тема 11. Мито

Мито в системі непрямих податків. Митна політика та її цілі. Термінологія митної справи: митна територія, митний контроль, види переміщення через митний кордон, митна декларація та декларанти.

Платники мита. Об'єкт оподаткування. Порядок визначення митної вартості. Два види митних ставок: тверді та процентні. Види процентних ставок: преференційні, пільгові, повні. Пільги для юридичних і фізичних осіб. Порядок надання відстрочок у сплаті мита.

Порядок визначення суми мита та його сплати на рахунки митних органів. Порядок перерахування мита до бюджету.

Ключові слова: мито, митна політика, митна вартість, митна ставка.

Література: [1 - 8; 10].

Тема 12. Податок на прибуток підприємств

Прибуткове оподаткування в системі податків з підприємств. Загальна характеристика прибутку як об'єкта оподаткування. Бюджетне значення податку на прибуток підприємств. Переваги і недоліки податку на прибуток підприємств.

Платники і ставки податку на прибуток. Об'єкт обкладення податком на прибуток. Податкові періоди. Порядок визначення дати збільшення валового доходу для різних видів операцій. Порядок визначення дати збільшення валових витрат для різних видів операцій.

Особливості оподаткування деяких видів операцій, товарів і платників. Оподаткування страхової діяльності. Пільги з податку на прибуток підприємств. Усунення подвійного оподаткування. Порядок нарахування податку на прибуток і строки сплати.

Ключові слова: податок на прибуток, оподатковуваний прибуток, ставка податку на прибуток, платник податку на прибуток.

Література: [1 - 8; 10].

Тема 13. Податок з доходів фізичних осіб

Податок на доходи фізичних осіб як форма індивідуального прибуткового оподаткування, його бюджетне і соціальне значення. Основні елементи податку на доходи фізичних осіб. Соціальні пільги з податку на доходи фізичних осіб. Податкова знижка: суть і механізм застосування.

Порядок оподаткування доходів фізичних осіб за місцем основної та неосновної роботи. Декларування громадянами доходів у податкових органах. Усунення подвійного оподаткування. Особливості оподаткування доходів іноземних громадян та осіб без громадянства. Порядок визначення оподатковуваного доходу. Порядок обчислення і сплати податку. Особливості оподаткування окремих видів доходів фізичних осіб.

Ключові слова: податок з доходів фізичних осіб, оподаткування доходів фізичних осіб, ставка податку з доходів фізичних осіб,

Література: [1 - 8; 10].

Змістовий модуль 3. Спрощена система оподаткування та податкові збори

Тема 14. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва

Спеціальні податкові режими. Необхідність запровадження спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва. Платники єдиного податку. Перелік податків і зборів, в рахунок яких сплачується єдиний податок. Порядок нарахування та строки сплати єдиного податку. Ведення обліку і складення звітності платниками єдиного податку. Особливості нарахування, сплати та подання звітності з окремих податків і зборів платниками єдиного податку. Порядок обрання або переходу на спрощену систему оподаткування, або відмови від спрощеної системи оподаткування. Порядок видачі, отримання та анулювання свідоцтва платника єдиного податку. Патентування деяких видів підприємницької діяльності.

Ключові слова: спрощена система оподаткування, єдиний податок, платники єдиного податку.

Література: [1 - 8; 10].

Тема 15. Плата за ресурси та послуги

Підстави і мета встановлення плати за ресурси та послуги. Плата за ресурси як інструмент впливу на економне і раціональне використання ресурсів. Види плати за ресурси та послуги.

Збір за спеціальне використання лісових ресурсів: сутність і призначення, платники, об'єкт оподаткування, ставки, порядок обчислення і сплати.

Збір за спеціальне використання води, його платники і об'єкт оподаткування. Порядок визначення нормативів плати. Порядок обчислення суми плати за воду в межах ліміту і за понадлімітне використання. Строки сплати плати за воду та звітність платників.

Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування природного газу та аміаку територією України: платники, ставки, строки сплати та подання розрахунків до податкових органів.

Плата за користування надрами: платники, об'єкти оподаткування, строки сплати та подання розрахунків до податкових органів. Плата за користування надрами в цілях не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

Плата за землю: загальна характеристика, переваги і недоліки. Платники та об'єкт оподаткування. Форми плати за землю: земельний податок та орендна плата.

Диференціація ставок залежно від призначення земельних ділянок, їх місцезнаходження і якісних характеристик. Порядок встановлення ставок для земель, грошову оцінку яких встановлено і не встановлено. Особливості встановлення ставок для різних платників та видів діяльності. Пільги по сплаті земельного податку. Строки сплати.

Ключові слова: плата за ресурси і послуги, рентна плата, плата за землю

Література: [1 - 8; 10].

Тема 16. Інші податки та податкові збори

Екологічний податок: платники, об'єкти оподаткування, строки сплати порядок нарахування та подання розрахунків до податкових органів.

База оподаткування, призначення та механізм нарахування і утримання збору на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства.

Порядок нарахування збору за першу реєстрацію транспортних засобів. Платники та ставки збору за першу реєстрацію транспортних засобів. Пільги та порядок утримання й сплати збору за першу реєстрацію транспортних засобів.

Збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну і теплову енергію, крім електроенергії, виробленої кваліфікованими установками. Збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності.

Склад місцевих податків і зборів. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки: платники, об'єкти оподаткування, база, строки сплати та подання розрахунків до податкових органів. База оподаткування, призначення та механізм нарахування і утримання збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності. Туристичний збір: платники, об'єкти оподаткування, база, строки сплати та подання розрахунків до податкових органів. База оподаткування, призначення та механізм нарахування і утримання збору за місця для паркування транспортних засобів.

Ключові слова: екологічний податок, місцеві податки і збори, туристичний збір.

Література: [1 - 8; 10].

Тема 17. Ухилення від податків та перекладання податків

Види податкових правопорушень. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.

Сутність та способи перекладання податків, сутність та основні способи ухилення від оподаткування та обов'язкових платежів, сутність податкових злочинів. Основні способи оптимізації податкових. Види штрафних санкцій та механізм їх застосування. Захист порушених податкових прав.

Офшорні зони. Специфіка відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом. Перелік офшорних зон. Порядок оподаткування в офшорних зонах.

Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів

незаконного походження. Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення.

Ключові слова: податкове правопорушення, ухилення від сплати податків, офшорна зона, порушення податкового законодавства.

Література: [1 - 10].

Тема 18. Неподаткові платежі до бюджету

Характер, призначення і бюджетна роль неподаткових платежів. Групи неподаткових платежів.

Доходи від державної власності: надходження від грошово-речових лотерей, надходження дивідендів від суб'єктів підприємницької діяльності, утворених за участю державних підприємств і організацій, доходи від реалізації державного майна та інші.

Адміністративні збори і платежі: збори, що стягуються ДАІ, Державним комітетом України з нагляду за охороною праці тощо. Сутність державного мита та випадки його утримання. Об'єкт оподаткування та ставки державного мита. Звільнені особи від сплати державного мита.

Надходження від штрафів та фінансових санкцій: адміністративні штрафи, санкції за порушення правил пожежної безпеки; суми, стягнені з винних осіб за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації тощо.

Інші неподаткові надходження: надходження коштів від реалізації майна, що перейшло у власність держави, надходження сум кредиторської та депонентської заборгованості підприємств, установ та організацій, щодо яких минув строк позовної давності, надходження коштів від Державного комітету з матеріальних резервів тощо.

Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: платники збору, база та об'єкт оподаткування, джерело відрахувань, ставки збору, порядок сплати.

Ключові слова: неподатковий платіж, штраф, санкції, єдиний соціальний внесок.

Література: [1 - 10].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання навчальних досягнень за 1 модулем, здійснюється за 12-бальною шкалою.

Початковий рівень навчальних досягнень

1 бал – студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються студентом окремими словами чи реченнями; може відтворити 2-3 події; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; виконує не більш ніж 20% від загальної кількості тестів.

2 бали – студент володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями. Виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні; може усно відтворити кілька термінів, явищ; повинен вибрати вірний варіант відповіді (на рівні «так – ні»; частково визначає послідовність подій; може самостійно знайти відповідь у тексті підручника; розрізняє окремі події та явища без зв'язку між ними; виконує 20% від загальної кількості тестів.

3 бали – студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становить незначну частину навчального матеріалу; може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами; відсутні сформовані уміння і навички; виконує 30% від загальної кількості тестів.

Середній рівень навчальних досягнень

4 бали – студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; має початковий рівень знань; описує події без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити логіку та хронологію подій, слабо орієнтується у поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником, документами; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу, виконує 45% від загальної кількості тестів.

5 балів – студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; знає більше половини навчального матеріалу, здатен відтворити його з помилками та неточностями, має стійки навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні категорії; підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати під час відповіді схему; відповіді непослідовні та нелогічні; виконує 55% від загальної кількості тестів.

6 балів – студент може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки; виправляти допущені помилки; самостійно дає більшість визначень,

самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події та явища і робить певні висновки; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми; користується додатковими джерелами; виконує 65% від загальної кількості тестів.

Достатній рівень навчальних досягнень

7 балів – студент здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних суджень; правильно відтворює логіку подій, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, аналізує явища, оцінює діяльність організації, наводить власні приклади на підтвердження висловленої думки; самостійно викладає матеріал теми, здатен з допомогою викладача скласти план реферату, виконати його та правильно оформити; самостійно користується додатковими джерелами інформації; правильно використовує термінологію; складає прості таблиці та схеми; виконує 75% від загальної кількості тестів.

8 балів – студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; має достатньо повні знання, вільно використовує навчальний матеріал в стандартних ситуаціях; логічно висвітлює події; формулює і чітко аргументує власну думку; здатен на рецензію відповіді іншого студента; здатен опрацьовувати матеріал самостійно, вміє підготувати реферат та захищати його найважливіші положення; виконує 80% від загальної кількості тестів.

9 балів – студент вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу; вільно оперує вивченим матеріалом, самостійно аналізує та систематизує явища та поняття; знання може застосовувати у змінених, нестандартних ситуаціях; висловлює стандартну аргументацію при оцінці економіко-політичних явищ; чітко тлумачить поняття; здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу, але потребує консультації з викладачем; виконує прості творчі завдання; виконує 85% від загальної кількості тестів.

Високий рівень навчальних досягнень

10 балів – студент виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; має глибокі та повні знання подій, явищ; може визначити тенденції та протиріччя суспільних процесів; робить аргументовані висновки; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно складає таблиці та схеми; вирішує творчі завдання; вільно орієнтується у нестандартних ситуаціях, відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативу; виконує 95% від

загальної кількості тестів.

11 балів – студент вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує отримані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; здатен до самостійного вивчення матеріалу; вміє застосовувати вивчений матеріал для винесення власних аргументованих суджень в практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний підготувати за підтримки викладача виступ на студентську наукову конференцію; самостійно знаходить інформацію; вільно оперує термінологією; вирішує проблемні завдання; виконує 100% від загальної кількості тестів.

12 балів – студент виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання; має системні знання, вміє їх самостійно набувати, представляє власні неординарні судження щодо організаційних процесів та явищ; користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу; самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; активно використовує знання в практичній діяльності.

Оцінювання навчальних досягнень за 2-3 модулем здійснюється за 100-бальною шкалою

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	8	8	5	5
Відвідування семінарських занять	1	2	2	3	3
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
	Разом	-	50	-	58
Максимальна кількість балів: 108					
Розрахунок коефіцієнта: 1,8					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Виконання самостійної роботи включає підготовку розгорнутого повідомлення за темою. Перелік тем:

1. Наукові підходи побудови податкової системи.
2. Поняття податкової системи і вимоги до неї.
3. Фактори, що визначають структуру податкової системи.
4. Обсяг видатків бюджету як визначальна база побудови податкової системи.
5. Особливості оподаткування суб'єктів різних форм власності.
6. Органи, що здійснюють встановлення та відміну податків і зборів до бюджету, державні цільові фонди.
7. Доходи платників податків і зборів як основне джерело їх сплати.
8. Податкова політика держави: поняття податкової політики і її напрямки.
9. Фактори, що визначають напрямки і характер податкової політики.
10. Податкова політика України в сучасних умовах.
11. Економічна природа і значення податку на додану вартість в забезпеченні доходної бази бюджету.
12. Платники ПДВ.
13. Об'єкт оподаткування ПДВ і порядок його визначення. Визначення оподаткованого обороту.
14. Ставки податку. Порядок обчислення ПДВ і строки сплати в бюджет.
15. Пільги з ПДВ і порядок їх надання.
16. Відповідальність платників за правильне обчислення та своєчасну сплату ПДВ до бюджету.
17. Суть і значення акцизного податку.
18. Платники і об'єкти акцизного податку.
19. Пільги, ставки акцизного податку і порядок обчислення.
20. Строки сплати в бюджет і звітність платників щодо сплати акцизного податку.
21. Контроль податкових інспекцій за платниками акцизного податку.
22. Відповідальність платників за порушення обчислення і сплати в бюджет акцизного податку.
23. Об'єкти оподаткування митом.
24. Види ставок і порядок обчислення мита.
25. Прибуткове оподаткування в системі податків підприємств.
26. Порядок визначення прибутку як об'єкта оподаткування.
27. Пільги з податку на прибуток, види пільг, їх направленість та регулююче призначення.
28. Порядок обчислення та сплати податку на прибуток.
29. Виділення видів доходів і категорій платників податку з доходів фізичних осіб.
30. Доходи фізичних осіб, що підлягають та не підлягають оподаткуванню.
31. Декларація про фактично отримані доходи, строки та порядок її надання, порядок перерахунків по платежу.
32. Податок з власників транспортних засобів, його платники.

33. Основи і мета встановлення плати за ресурси.
34. Плата за ресурси як інструмент впливу на економічне та раціональне використання ресурсів.
35. Склад місцевих податків та зборів і порядок їх встановлення.
36. Місцеві збори, їх види і характеристика.
37. Законні й незаконні способи ухилення від сплати податків.
38. Проблеми подвійного оподаткування та способи їх вирішення.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи, зокрема, модульний контроль. Проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення певного змістового модулю.

Під час вивчення дисципліни використовуються такі форми модульного контролю:

- письмова розгорнута відповідь на поставлене питання.
- вирішення тестових і ситуаційних завдань;
- розв'язання практичних задач.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Під час вивчення дисципліни застосовується така форма семестрового контролю як екзамен. Для контролю знань студентів розроблено і затверджено у встановленому порядку екзаменаційні білети, які включають відповіді на тестові завдання, групування податків у відповідні групи, встановлення відповідностей між поняттями і визначеннями, виконання ситуаційних завдань.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Значення оподаткування для сучасної держави.
2. Економічна сутність та функції податків.
3. Структура податку та характеристика його елементів.
4. Види податків.
5. Принципи побудови податкової системи.
6. Податкове законодавство України.
7. Структура податкової системи України .
8. Права та обов'язки платників податків в Україні.
9. Принципи податкової політики.
10. Поняття та функції Державної фіскальної служби України.
11. Загальна характеристика, платники й об'єкт оподаткування ПДВ.
12. База оподаткування та ставки ПДВ.
13. Поняття ПДВ-податкових зобов'язань і ПДВ-податкового кредиту.
14. Розрахунок ПДВ до сплати у бюджет.
15. Податкова накладна та порядок її застосування.
16. Порядок сплати ПДВ до бюджету.
17. Поняття акцизного податку. Платники й об'єкт оподаткування.
18. База оподаткування та порядок розрахунку акцизного податку.
19. Звітність з акцизного податку. Порядок його сплати до бюджету.
20. Поняття мита, його функції і види.

21. Порядок нарахування мита.
22. Платники та об'єкт оподаткування податком з доходів фізичних осіб.
23. Соціальні пільги з податку з доходів фізичних осіб.
24. Ставки податку з доходів фізичних осіб та порядок його сплати до бюджету. Відповідальні особи за додержання податкового законодавства.
25. Платники податку на прибуток і об'єкт оподаткування.
26. Порядок нарахування та сплати податку на прибуток до бюджету.
27. Плата за землю.
28. Збір за першу реєстрацію транспортного засобу в Україні.
29. Плата за використання водних ресурсів.
30. Екологічний податок.
31. Плата за користування надрами.
32. Місцеві податки і збори в Україні.
33. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
34. Збір за місця для паркування транспортних засобів.
35. Туристичний збір.
36. Спрощена система оподаткування. Платники єдиного податку.
37. Об'єкт оподаткування та склад єдиного податку.
38. Спрощена система оподаткування для юридичних осіб.
39. Спрощена система оподаткування для СПД – фізичних осіб.
40. Структура податкової системи України.
41. Державна фіскальна служба України. Структура та завдання.
42. Права та обов'язки контролюючих органів.
43. Організація роботи з обліку платників податків у податкових органах.
44. Зняття платників з податкового обліку.
45. Особові рахунки платників податків та порядок їх ведення.
46. Документи, що є підставою для нарахування платежів.
47. Класифікація осіб, які допускають податкові порушення.
48. Види податкових порушень.
49. Способи ухилення від оподаткування.
50. Вирішення проблеми подвійного оподаткування.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична карта дисципліни “Податкова система”

Разом: 120 год., лекції – 42 год., семінарські – 16 год., самостійна робота – 26 год., модульний контроль – 6 год., підготовка до проходження контрольних заходів – 30 год.

Модулі	Назва модуля	Кількість балів за модуль	Теми лекцій	Теми семінарських занять	Види поточного контролю
Змістовий модуль I	Теоретико-методологічні аспекти функціонування податкової системи	12 балів	Тема 1. Сутність і види податків	Тема 1. Сутність і види податків	Модульна контрольна робота 1 (12 балів)
			Тема 2. Організація податкової системи	Тема 2. Організація податкової системи	
			Тема 3. Податкова політика	Тема 3. Податкова політика	
			Тема 4. Податковий механізм	Тема 4. Податковий механізм	
			Тема 5. Теоретичні основи визначення податкового навантаження	Тема 5. Теоретичні основи визначення податкового навантаження	
			Тема 6. Облік платників і надходжень податків до бюджету	Тема 6. Облік платників і надходжень податків до бюджету	
			Тема 7. Загальнодержавні податки		
			Тема 8. Місцеві податки і збори		
Змістовий модуль II	Податкові платежі	50 балів	Тема 9. Податок на додану вартість	Тема 9. Податок на додану вартість	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)
			Тема 10. Акцизний податок	Тема 10. Акцизний податок	
			Тема 11. Мито		
			Тема 12. Податок на прибуток підприємств	Тема 12. Податок на прибуток підприємств	
			Тема 13. Податок з доходів фізичних осіб	Тема 13. Податок з доходів фізичних осіб	
Змістовий модуль III	Спрощена система оподаткування та податкові збори	58 балів	Тема 14. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	Тема 14. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)
			Тема 15. Плата за ресурси та послуги	Тема 15. Плата за ресурси та послуги	
			Тема 16. Інші податки та податкові збори	Тема 16. Інші податки та податкові збори	
			Тема 17. Ухилення від податків та перекладання податків	Тема 17. Ухилення від податків та перекладання податків	
			Тема 18. Неподаткові платежі до бюджету	Тема 18. Неподаткові платежі до бюджету	

8. Рекомендована література

Базова література

1. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р №2755-VI.
2. Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. Податкова система : навч. посіб. Харків : Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
3. Іванишина О. С. Податкова система : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2017. 416 с.
4. Непран А. В., Тимченко І. Є., Левчук О. М. Податкова система: практикум. Харків : Вид-во Іванченка І.С., 2019. 255 с.

Додаткова література

5. Андрущенко В. Л., Осмятченко В. О., Ізмайлов Я. О., Тучак Т. В. Податкова система : навч. посіб. Університет ДФС України. Ірпінь, 2020. 492 с.
6. Варналій З.С., Романюк М.В. Податкова система: підручник; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ : Знання України, 2019. 567 с.
7. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: Навчальний курс. К.: Акцент ПП. 2018. 464 с.
8. Легостаєва О. О., Гнип Н. О. Податкова система : практикум : навч. посіб. Львів : Новий Світ - 2000, 2017. 227 с.
9. Швабій К. І. Податкова політика держави. Ще один великий компроміс. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 61 с.
10. Фадєєва Г. М. Податкова система : конспект лекцій для самостійного вивчення дисципліни для студентів економічного напрямку підготовки усіх форм навчання. Харків : НТУ «ХП». 2015. 117с.

9. Додаткові ресурси

1. Законодавчі документи. Електронний ресурс. Офіційний WEB-портал Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Державна фіскальна служба України. Електронний ресурс. Офіційний WEB-портал. - Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/>
3. Державне казначейство України. Електронний ресурс. Офіційний WEB-портал. Режим доступу : <http://treasury.gov.ua/>
4. " ". Електронний ресурс. Офіційний WEB-портал. Режим доступу : www.liga.net
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Електронний ресурс. Офіційний WEB-портал. Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>